

Grytsjön

ESKILSTUNAÅNS VATTENSYSTEM

Sjötyp: Näringsfattig och humös

Sjöyta: 2,00 km²

Höjd över havet: 137,9 m

Maxdjup: 11,5 m

Medeldjup: 3,0 m

Omsättningstid: 0,87 år

Kommun: Laxå/Askersund

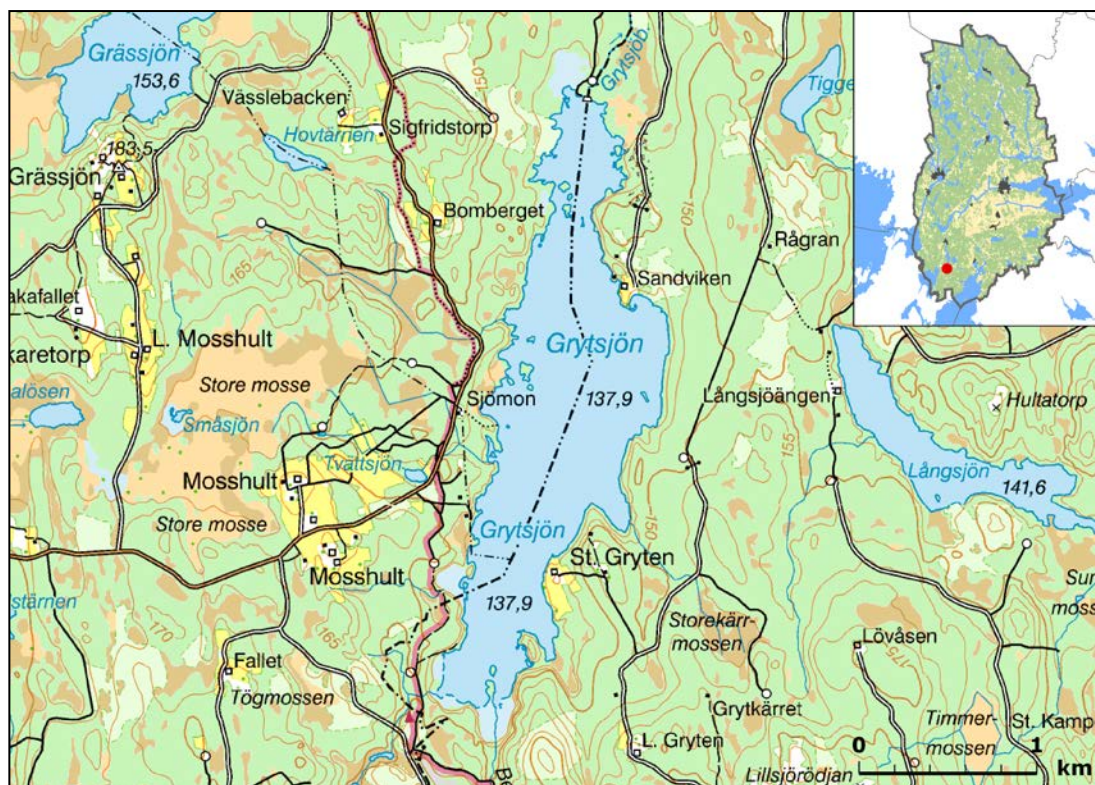
Vattendistrikt: Norra Östersjön

Terrängkartan: 09E NO

EU-id: SE652729-143310

Utloppskoordinater: 6527290, 1433100

Avrinningsområdets areal: 22,32 km²

Grytsjön. ©Lantmäteriet

Omgivningar

Grytsjön ingår i Eskilstunaåns vattensystem och är belägen ca 9 km söder om Röfors. Sjön tillförs vatten från flera bäckar i omgivningen. Avrinningen sker till Västra Laxsjön i norr via Grytsjöbäcken.

Berggrunden i området kring Grytsjön består av gnejsgranit som huvudsakligen överlagras av morän. I söder går dock berggrunden i dagen och längs sydvästra stranden finns isälvsmaterial. Torv finns på ett flertal mindre områden runt sjön. Öar och holmar täcks av morän. Grytsjöns grundbotten är blockig-grusig.

Grytsjön omges av kuperad terräng som framförallt utgörs av barrskog. En del områden med våtmarker finns i omgivningarna, framförallt i norr och i söder. Öppna marker finns vid Stora Gryten och Sandviken på sjöns östra sida. I tabell 1 redovisas markanvändningen i Grytsjöns avrinningsområde.

Tabell 1. Markanvändning i Grytsjöns avrinningsområde, vars totala area är 22,32 km². Data från SMHI.

Markanvändning	Areal (km ²)	Markanvändning	Areal (km ²)
Skog	16,43	Annan öppen mark	0,56
Sankmark	1,05	Vatten	1,96
Jordbruksmark	1,40	Tätort	-
Hyggen	0,93	Annan koncentrerad bebyggelse	-

Djur och växter

Fisk

Grytsjön provfiskades med nät 1980, 1984 och 2003. Vid dessa tillfällen har totalt fyra arter påträffats; abborre, mört, gädda och gers.

Bottenfauna

Uppgifter om sjöns bottenfauna saknas.

Växtlighet

Grytsjöns blockiga stränder hyser bl.a. pors, topplösa, fräken och starrarter, som t.ex. flaskstarr och tuvstarr. Även kalmus förekommer. Kärrmarkerna i norr och söder hyser björk- och alsly, pors, viden och vitmossor. Öarna är bevuxna med tall, gran och björk. Över sjön finns gäddnate och näckrosor spridda.

Övrigt djur- och växtliv

Vid sjön har 2 sjöberoende fågelarter observerats, storlom och fiskmå.

Vattenkvalitet

Grytsjön är en näringsfattig sjö vars vattenkemi inte övervakats regelbundet, med undantag för pH och alkalinitet. Sjön är försurningsdrabbad och kalkades första gången 1979. Innan dess var pH-värdet mellan 5,1-5,9 och buffertkapaciteten mot försurande ämnen var obetydlig. Idag är sjöns pH något högre och buffertkapaciteten är god. Det vattenkemiska målet i kalkningsplanen är att sjöns pH inte ska understiga 6,0. Kvicksilverhalterna i gädda var höga 2005 och vid senaste provtagningen men ändå lägre än de varit vid tidigare undersökningar då de varit mycket höga. I tabell 2 finns sammanställd information om vattenkemin i Grytsjön.

Tabell 2. Vattenkemidata från Grytsjön. Medelvärdena är baserade på provtagningar från åren 2012-2014 alternativt den senaste provtagningen. Färgade värden anger statusklassning, se [läsanvisningar](#).

Parameter	Medelvärde	Min-Maxvärde	Antal prov	Provtagningsår
pH	6,4*	6,2-6,7	6	2012-2014
Alkalinitet (mekv/l)	0,11	0,09-0,14	6	2012-2014
Siktdjup (m)	0,9	0,9	1	2003
Vattenfärg (mg Pt/l)	142**	110-160	6	2012-2014
Totalfosfor (µg/l)	8	7-8	2	2008-2009
Totalkväve (µg/l)	525	510-540	2	2008-2009
Hg i gädda (mg/kg)	0,99	Medelvärde 3 fiskar		2012

*NV Handbok 2007:4 och expertbedömning. **Motsvarar absorbansen 0,28(vid 420/5 nm).

Statusbedömning

Grytsjöns ekologiska status har fått bedömningen *måttlig*. Sjön har försurningsproblem. Det är sammanvägningen av fisk (god) och försurningsstatus (måttlig) samt att sjön kalkats flera gånger sedan 1979 som varit avgörande för bedömningen. Modifierat provfiske 2004 indikerar på föryngring av mört. De allmänna förhållandena, som är en sammanvägning av klassificeringarna för näringsämnen (hög status) och försurning (måttlig status), har sammantaget måttlig status. Sjön är utsatt för påverkan från försurning och har kalkats flera gånger. Den senaste utvärderingen visar att sjön fortfarande är försurningshotad. Det förekommer vandringshinder i anslutning till vattenförekomsten.

Bedömningsgrunder i föreskrift har tillämpats, bortsett från kvalitetsfaktorn fisk som klassats som expertbedömning. Se <http://www.viss.lst.se/Waters.aspx?waterEUID=SE652729-143310> för mer information om bedömningen.

Övervakningsprogram

Grytsjön ingår i miljöövervakningsprogrammen *Kalkningens kemiska effektuppföljning* och under vissa år i *Undersökningar i ytvattenförekomster*.

Naturvårds- och friluftsentressen

Grytsjön är lättillgänglig för allmänheten och har betydelse för lokalt friluftsliv som bad och fiske. Väster om sjön går dessutom Bergslagsleden och Munkastigen förbi med stigar som leder fram till sjön.

Mänsklig påverkan

Grytsjön påverkas av vattenreglering och kalkning. Eventuellt sker också en liten påverkan från jordbruk. Nordost och sydväst om sjön finns bilvägar varifrån stigar leder till sjön. Ett fåtal boningshus ligger strandnära.

Områdesskydd

Grytsjön och dess omgivning saknar områdesskydd.

Referenser

[Artportalen](#) - fåglar.

IVL Svenska Miljöinstitutet AB. [Kvicksilver i biota](#)

Länsstyrelsen i Örebro län, 1970. [Djupkartor](#).

Länsstyrelsen i Örebro län, 1987. [Översiktlig sjöinventering i Örebro län –Del 2 Mellersta länsdelen](#). Publ. nr: 1987:10.

Länsstyrelsen i Örebro län, 1988. Vattenregister/sjöbeskrivning – Grytsjön. Dos nr 1800-121-261.

Länsstyrelsen i Örebro län, 2010. [Åtgärdsplan för kalkningsverksamheten i Örebro läns sjöar och vattendrag 2010-2015](#). Dnr: 5810-1162-2010, Dos nr: 1800-000-004.

Naturvårdsverket, 2007. [Status, potential och kvalitetskrav för sjöar, vattendrag, kustvatten och vatten i övergångszon, Bilaga A-Bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag. Handbok 2007:4.](#)

SLU. [Databasen för provfiske i sjöar](#).

SLU. [Vattenkemidata](#).

SMHI. [Svenskt vattenarkiv \(SVAR\)](#)

[VISS - VattenInformationsSystem för Sverige](#). Nationell databas över svenska vattenförekomster.

